

3.6.12. Η ΟΚΕ θεωρεί ότι οι πτυχές που επισημάνθηκαν απαιτούν δράσεις των οποίων τα αποτελέσματα αρχίζουν να είναι ορατά μεσοπρόθεσμα ή μακροπρόθεσμα. Για το λόγο

αυτό, έχει μεγάλη σημασία να τεθούν σε εφαρμογή το συντομότερο δυνατό οι αναγκαίες πολιτικές.

Βρυξέλλες, 22 Οκτωβρίου 1992.

*Η Πρόεδρος της
Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής*
Susanne TIEMANN

Γνωμοδότηση για την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τις νέες προοπτικές για την κοινοτική δράση στον πολιτιστικό τομέα

(92/C 332/19)

Στις 7 Μαΐου 1992, και σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 198 της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, η Επιτροπή αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τις νέες προοπτικές για την κοινοτική δράση στον πολιτιστικό τομέα.

Το τμήμα κοινωνικών, οικογενειακών, εκπαιδευτικών και πολιτισμικών θεμάτων, στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 6 Οκτωβρίου 1992, με βάση την εισηγητική έκθεση του κ. Burnel.

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, κατά την 300ή σύνοδο ολομέλειάς της (συνεδρίαση της 22ας Οκτωβρίου 1992), υιοθέτησε με μεγάλη πλειοψηφία (3 αποχές), την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Γενικές παρατηρήσεις

1.1. Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή επιδοκιμάζει τη φιλοσοφία που διέπει την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τις «Νέες προοπτικές για την κοινοτική δράση στον πολιτιστικό τομέα».

1.1.1. Η εν λόγω φιλοσοφία εμφανίζεται σαφέστατα από τον τρόπο με τον οποίο η Επιτροπή διατύπωσε τους τρεις στόχους της πολιτιστικής δράσης:

- διαφύλαξη της μνήμης των λαών της Ευρώπης,
- δημιουργία ενός κατάλληλου περιβάλλοντος το οποίο να ευνοεί την ανάπτυξη του πολιτισμού στην Ευρώπη, και
- αύξηση της ακτινοβολίας του πολιτισμού της Ευρώπης στον κόσμο.

1.2. Η ΟΚΕ αναγνωρίζει, επικροτεί και ενθαρρύνει τις πρωτοβουλίες που ανέλαβε το Κοινοβούλιο από το 1974 ως σήμερα.

1.2.1. Η ΟΚΕ υπενθυμίζει ότι και αυτή υπογράμμισε, στο πλαίσιο διάφορων γνωμοδοτήσεών της, την ευθύνη των κοινοτικών οργάνων στον πολιτιστικό τομέα και ότι υπέβαλε προτάσεις σχετικά.

1.3. Για μια ακόμη φορά — και πιο έντονα από ό,τι κατά το παρελθόν, λόγω των φιλόδοξων στόχων που διατυπώνονται στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση — η ΟΚΕ ζητεί να συνοδευθεί η πρόθεση που εκδηλώθηκε από μια ακλόνητη πολιτική βούληση η οποία να συγκεκριμενοποιηθεί με τα μέσα εκείνα που ενδείκνυνται για να αντιμετωπισθούν οι προκλήσεις που υφίστανται. Πίσω από την ύλη των «έργων», που πρέπει να ενθαρρυνθούν και να προστατευθούν, υπάρχει αναμφίβολα μια ανθρωποκεντρική φιλοσοφία και πολιτική που πρέπει να προωθηθεί, ευθυγραμμισμένη έτσι με τις δημοκρατικές και ανθρωπιστικές αξίες στις οποίες βασίζονται τα κράτη μας, η Κοινότητα και οι Κοινωνίες μας.

1.3.1. Θα ήταν σκόπιμο λοιπόν να διευρυνθεί προοδευτικά το υφιστάμενο σχέδιο της Επιτροπής και να διατεθούν για την υλοποίησή του κονδύλια τα οποία να ανταποκρίνονται στους φιλόδοξους στόχους που έχουν καθορισθεί καθώς και στις δράσεις που πρέπει να αναληφθούν, οι οποίες θα πρέπει κατ'ανάγκη να αποτελέσουν το αντικείμενο άλλων προγραμμάτων.

1.4. Στο πλαίσιο προγενεστέρων γνωμοδοτήσεων, η ΟΚΕ ανέλυσε την έννοια του πολιτισμού ως στοιχείο της προσωπικής ζωής και οικουμενική αξία. Γι' αυτό λοιπόν δεν είναι αναγκαίο να επαναδιατυπωθεί και εν προκειμένω η εν λόγω προβληματική, ως προς την οποία άλλωστε υπάρχει πλήρης συναίνεση μεταξύ μας.

1.4.1. Σήμερα που «Η ευρωπαϊκή ιθαγένεια» επιβεβαιώνεται ως ένα ζωτικό στοιχείο της «Ευρωπαϊκής Ένωσης», η ΟΚΕ υπενθυμίζει ότι η πολιτιστική διάσταση αποτελεί έναν καθοριστικό παράγοντα αντίληψης και διαπροσωπικής αρμονίας καθώς και συνοχής μεταξύ των λαών και μεταξύ των κοινωνιολογικών και κοινωνικών κατηγοριών, γεγονός που άλλωστε αποτελεί μια σημαντική συνισταμένη για την καταπολέμηση του ρατσισμού και της ξενοφοβίας.

Πρόκειται για μια ιστορική στιγμή που σε καμία περίπτωση δεν θα πρέπει να μείνει ανεκμετάλλευτη.

1.4.2. Ο πολιτισμός, εκτός από τις πολυποίκιλες εκφράσεις και συγκεκριμένες μορφές του, ισοδυναμεί με τρόπο έκφρασης του ίδιου του ατόμου και με τρόπο συμπεριφοράς του έναντι των άλλων και του περιβάλλοντος, εξ ου και η αδιάρρηκτη σχέση, που υπογράμμισε κατά το παρελθόν η ΟΚΕ, μεταξύ «πολιτισμού, πολιτισμικών δραστηριοτήτων και κοινωνίας».

1.5. Η πολιτική προσέγγιση του πολιτισμού θα πρέπει να είναι κατ' ανάγκη σφαιρική.

1.6. Από την εν λόγω παρατήρηση συνάγεται ότι η πολιτική αντιμετώπιση της πολιτιστικής δράσης θα πρέπει να αποτελεί μια μόνιμη και ενσωματωμένη συνισταμένη όλων των πολιτικών, οικονομικών και κοινωνικών προβληματισμών και αποφάσεων. Η πολιτιστική διάσταση θα πρέπει να λαμβάνεται καλώς υπόψη σε όλες τις συζητήσεις και όχι μόνο σε αυτές που πραγματεύονται αποκλειστικά πολιτιστικά θέματα. Για παράδειγμα, ενδείκνυται να υπενθυμισθεί ότι στον οπτικοακουστικό τομέα χρειάζεται να χαραχθεί μια συνολική πολιτική η οποία να λαμβάνει υπόψη τους πολιτιστικούς στόχους, τις οικονομικές πτυχές και περιορισμούς, τις κοινωνικές υποχρεώσεις και τις τεχνολογίες.

1.6.1. Οποιαδήποτε θεωρητική και μόνο πνευματική προσέγγιση των πολιτιστικών θεμάτων δεν μπορεί παρά να συνεπάγεται μια μάταιη ικανοποίηση που θα περιορίζεται μόνο στην ευχαρίστηση εκείνου που θα επαναπαυθεί σ' αυτήν. Δεν θα έχει κανένα συγκεκριμένο αποτέλεσμα.

1.6.2. Ο πολιτισμός αποτελεί μια πραγματικότητα που ενσαρκώνει τη ζωή μέσω ενός συνόλου «συμβόλων». Τούτο ισχύει για τα μνημεία και τα λογοτεχνικά έργα, τη μουσική και τις εικαστικές τέχνες, για να δώσουμε τα παραδείγματα που έρχονται στο νου αυθόρμητα. Στην πραγματικότητα, η πολιτιστική διάσταση είναι πολύ ευρεία. Διαφοροποιείται στο άπειρο επειδή συμπεριλαμβάνει όλα όσα συμβάλλουν στον εξανθρωπισμό του Ανθρώπου, του επιτρέπει να εκφράσει την προσωπικότητά του, να ενταχθεί από πολιτικής και ηθικής απόψεως σε μια ομάδα, στο χώρο, σε μια θρησκεία, σε μια φιλοσοφία και σε μια εποχή με την οποία ταυτίζεται ως άτομο, κοινωνία και οικογένεια τόσο έναντι του εαυτού του όσο και έναντι των άλλων.

1.7. Η πρόσβαση στον πολιτισμό για όλους τους ανθρώπους, τους άνδρες, τις γυναίκες και τα παιδιά, συνδέεται με το σεβασμό της αξιοπρέπειάς τους. Ο πολιτισμός αποτελεί

ένα θεμελιώδες δικαίωμα του Ατόμου που αναγνωρίζεται από την Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (άρθρο 27). Η περαιτέρω προώθηση του εν λόγω γενικού δικαιώματος θα πρέπει να βασισθεί στην πολιτική βούληση να διατεθούν ενδεδειγμένα μέσα για την υλοποίηση των εν λόγω επιλογών.

1.7.1. Ο πολιτισμός και η πνευματική ή κοινωνική υπερωψία θεωρήθηκαν για μεγάλο χρονικό διάστημα ένα και το αυτό, ενώ, καθώς πρόκειται για θεμελιώδες δικαίωμα, η πρόσβαση στον πολιτισμό θα πρέπει να είναι δυνατή σε όλους. Η εν λόγω υποχρέωση που απορρέει από το Δίκαιο συνεπάγεται κυρίως την πρόσβαση στην παιδεία και την κατάρτιση, καθώς και στην κοινή και αλληλέγγυα πρόσβαση στα κοινά μέσα και πολιτιστική κληρονομιά, υλικού και πνευματικού χαρακτήρα.

1.8. Ως μέσο έκφρασης των «βιωμάτων του παρελθόντος» και των «βιωμάτων του παρόντος», ο πολιτισμός επηρεάζεται από το χρόνο (την ιστορία, τη μόδα ...), από τις διαπροσωπικές και συλλογικές σχέσεις (συναντήσεις, αυθόρμητες ή οργανωμένες αντιπαράθεσεις γνώσεων και απόψεων, μεταναστεύσεις ...), από τις τεχνολογίες (νέα υλικά και μέσα, μέθοδοι συντήρησης, συστήματα επικοινωνίας ...). Ο πολιτισμός είναι ευαίσθητος στις φιλοσοφίες και τις θρησκείες και μερικές φορές και στις επικρατούσες πολιτικές. Οι κοινωνικές διαρθρώσεις, οι συνθήκες διαβίωσης (εργασία, κατοικία, πόροι, χρόνος και ρυθμοί ...) επηρεάζουν και περιορίζουν τη δυνατότητα πρόσβασης σε ορισμένα πολιτιστικά μέσα. Όλοι οι άνθρωποι θα πρέπει να έχουν πρόσβαση στον πολιτισμό κάνοντας χρήση όλων των δυνατοτήτων τους. Τούτο θα πρέπει να ισχύει, για παράδειγμα, τόσο για τις πλέον ευάλωτες, οικονομικά και κοινωνικά, κατηγορίες όσο και για τα ασθενούντα άτομα, τα άτομα με ειδικές ανάγκες και τους ηλικιωμένους, των οποίων θα πρέπει να διασφαλίζονται όλα τα δικαιώματα που σχετίζονται με την ανθρώπινη φύση και αξιοπρέπεια.

1.8.1. Υπάρχουν πολλά παραδείγματα που επιβεβαιώνουν την αλληλεπίδραση των διαπολιτιστικών επιρροών και τη συμπληρωματικότητα των προτύπων. Οι πολιτισμοί που θεωρούνται «νεκροί» επιβιώνουν υπό μορφές που δεν υποπεύεται κανείς ή δεν αντιλαμβάνεται σαφώς, εκτός και αν τις αγνοεί σκοπίμως.

1.8.2. Δεν υπάρχει κανένας πολιτισμός ή καμία πολιτιστική έκφραση η οποία να είναι υποδεέστερη με την έννοια ότι αυτές είναι σήμερα σε κάποιο βαθμό διαδεδομένες ή ταυτίζονται με κάποια συγκεκριμένη κοινωνιολογική κατηγορία, κοινωνική τάξη ή φυλή.

1.8.3. Ο κάθε πολιτισμός ερμηνεύει και εκφράζει τις περιπέτειες και την επικαιρότητα της ιστορίας της ανθρωπότητας με τις διαφορές του, τις αντιθέσεις του και το συμπληρωματικό του χαρακτήρα.

1.9. Ο πλούτος της ευρωπαϊκής κληρονομιάς αποτελεί θεμιτή πηγή υπερηφάνειας. Αυτή δεν θα πρέπει να οδηγεί σε ματαιοδοξία ή σωβινισμούς. Θα πρέπει να αναγνωρίσουμε την πίστη και το ταλέντο εκείνων που δημιούργησαν την εν

λόγω κληρονομιά και να αποδειχθούν ανάξιοι τους παραμένοντας πιστοί στη μνήμη τους, διατηρώντας την και εμπλουτίζοντας την.

1.9.1. Ορισμένα στοιχεία της πολιτιστικής κληρονομιάς αποδεικνύουν την ανθρώπινη μεγαλοφυΐα στην οικουμενική της διάσταση. Τόσο από νομική άποψη όσο και στην πράξη, αυτά θα πρέπει να αναγνωρίζονται και να γίνονται σεβαστά.

1.10. Η έννοια του πολιτισμού εμπεριέχει απαραίτητα την ιδέα της επικοινωνίας, του διαλόγου και της μέθεξης, γιατί ο πολιτισμός είναι αντίθετος με οποιοδήποτε εγωκεντρισμό και εγωιστική οικειοποίηση των γνώσεων και των ταλέντων. Ο πολιτισμός αποτελεί την ψυχή κάθε κοινότητας.

2. Παρατηρήσεις επί της ανακοίνωσης της Επιτροπής

2.1. Η ΟΚΕ υπογραμμίζει συστηματικά την ανάγκη να γίνονται σεβαστές οι εθνικές, περιφερειακές και τοπικές ιδιομορφίες. Γι' αυτόν ακριβώς το λόγο ενστερνίζεται πλήρως την υπό εξέταση πρόταση της Επιτροπής. Η άρνηση ή η άγνοια της πραγματικότητας δεν μπορεί παρά να αποτελέσει παράγοντα υποβάθμισης, ενώ η ενσωμάτωση διαφόρων αξιών συμβάλλει στην πολιτιστική αναβάθμιση. Η εξαναγκαστική πολιτιστική ευθυγράμμιση με το επικρατούν ομοιόμορφο πρότυπο είναι αντίθετη με την έννοια του πολιτισμού στο βαθμό που αγνοεί ή απορρίπτει την ελευθερία και δεν σέβεται την πολιτιστική ποικιλομορφία και το δικαίωμα στη διαφορά. Το γεγονός ότι στην Κοινότητα οι διάφοροι πολιτισμοί έχουν, σε μεγάλο βαθμό, κοινές βάσεις, δεν σημαίνει αναγκαστικά ότι θα πρέπει να γίνει συγχώνευση αυτών και να αγνοηθεί κατά αυτόν τον τρόπο η ποικιλία των προτύπων εντός της Ευρώπης.

2.2. ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΣΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΧΩΡΙΣ ΣΥΝΟΡΑ ΧΩΡΟ, η ΟΚΕ ενστερνίζεται και εν προκειμένω τις προτάσεις της Επιτροπής. Ωστόσο, θα επιθυμούσε να ενισχυθούν οι προτάσεις αυτές σε ορισμένα σημεία.

2.2.1. Η ΟΚΕ σημειώνει, με μεγάλο ενδιαφέρον, τη βούληση που εκφράζει η Επιτροπή όσον αφορά τη χάραξη σφαιρικών πολιτικών που να ενσωματώνουν την πολιτιστική διάσταση. Φρονεί ότι η εν λόγω δέσμευση της Επιτροπής είναι θεμελιώδους σημασίας και ότι θα πρέπει να ενθαρρυνθεί.

2.2.1.1. Για να καταστεί αποτελεσματική η εν λόγω πραγματική μέθοδος, θα πρέπει αφενός οι φορείς λήψης αποφάσεων να αποκτήσουν πολιτιστικά αντανακλαστικά και αφετέρου να διευκολυνθούν οι εποικοδομητικές σχέσεις μεταξύ των πολιτιστικών φορέων όπου, μερικές φορές, επικρατεί ατομικισμός, άγνοια και ένα στείο κλίμα ανταγωνισμού.

2.2.2. Για μεγάλο χρονικό διάστημα η εκπαίδευση παρέμεινε ως επί το πλείστον κλασική με έμφαση κυρίως στα ελληνικά και τα λατινικά. Στα προγράμματα εξέχουσα θέση κατείχαν τα θεωρητικά (φιλολογικά) μαθήματα. Προοδευτικά διαπιστώθηκε ότι τα θετικά μαθήματα, τόσο με τη λογική στην οποία βασίζονται όσο και λόγω του περιεχομένου και των

στόχων τους, θα έπρεπε να συμπεριληφθούν στη διδασκαλία και την πολιτιστική ανάπτυξη. Οι ίδιες παρατηρήσεις ισχύουν και για την τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση.

Για το λόγο αυτό, η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή εκφράζει την ευχή να εξετάσει το Συμβούλιο των Υπουργών Παιδείας τα μέσα και τις μεθόδους που πρέπει να προταθούν για την ανάπτυξη των πολιτιστικών χαρακτηριστικών όλων των τύπων εκπαίδευσης, ήδη από την πρώτη σχολική ηλικία. Παρομοίως, για τη διδασκαλία ξένων γλωσσών, που αποτελεί μια επιτακτική υποχρέωση, θα πρέπει να προβλεφθούν ενδειγμένα εκπαιδευτικά μέσα και μέθοδοι. Η εκμάθηση μιας δεύτερης γλώσσας θα πρέπει να καταστεί υποχρεωτική.

Το σχολείο πρέπει επίσης να διδάσκει το σεβασμό προς τους συνανθρώπους με όλες τις διαφορές τους, και κυρίως τις πολιτιστικές διαφορές, καθώς και την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς και περιβάλλοντος.

Η ΟΚΕ τονίζει τέλος τη σημασία των ανταλλαγών μεταξύ των νέων και του εκπαιδευτικού προσωπικού. Εκφράζει την ευχή να καταστεί δυνατή η περαιτέρω ανάπτυξή τους.

2.3. ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗ ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΗ ΔΙΑΔΟΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΜΕΣΩ ΔΡΑΣΕΩΝ ΕΝΘΑΡΡΥΝΣΗΣ ΣΕ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΥΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ, η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι τα προβλεπόμενα κονδύλια είναι πενιχρά συγκριτικά με το εύρος των προβλημάτων που χρήζουν αντιμετώπισης και τον επείγοντα χαρακτήρα ορισμένων μέτρων που πρέπει να ληφθούν. Ο πολιτισμός θα πρέπει να καταστεί δημοσιονομική μέριμνα ενός επιπέδου που θα ανταποκρίνεται τόσο στις φιλοδοξίες όσο και στις ανάγκες που προκύπτουν από αυτές.

Οι πολιτιστικές κληρονομίες εντάσσονται στα πλαίσια του χρόνου ο οποίος, συχνά, αλλοιώνει την αρχική τους μορφή. Οι υπερβολές και, ορισμένες φορές, η μαρτία των ανθρώπων επιδεινώνουν τα προβλήματα που επιφέρει ο χρόνος και τις βλάβες που προκαλούνται από κάθε μορφή ρύπανσης, εξ ου και η σπουδαιότητα της παιδείας και της πληροφόρησης.

2.3.1. Η επιλογή των προγραμμάτων δράσης και η ορθότητα της διαχείρισής τους έχουν πολύ μεγάλη σημασία, πολύ περισσότερο που τα κονδύλια είναι περιορισμένα και τα χρονικά περιθώρια στενά.

2.3.1.1. Η Επιτροπή διευκρινίζει ότι οι κοινοτικές ενισχύσεις θα αναπτυχθούν με γνώμονα την παροχή κινήτρων στα κράτη. Η ΟΚΕ εκφράζει την επιθυμία να αποδοθεί ιδιαίτερη σημασία στους τομείς εκείνους της πολιτιστικής κληρονομιάς για τους οποίους δεν διατίθενται επαρκείς πόροι σε τοπικό επίπεδο.

2.3.1.2. Θα πρέπει να αποδίδεται μεγάλη σημασία στα μνημιάδη έργα, χωρίς ωστόσο να αγνοούνται τα δευτερεύουσας σημασίας έργα, τα οποία επίσης αποτελούν μαρτυρίες πολιτισμών και ταλαντούχων ανθρώπων.

2.3.2. Η ΟΚΕ υπογράμμισε συχνά, όπως άλλωστε και η Επιτροπή, τη σπουδαιότητα της μετάφρασης. Για το λόγο αυτό, ενστερνίζεται τις προτάσεις που διατυπώνονται στην ανακοίνωση. Προσθέτει ότι υπάρχει πάντοτε ανάγκη να παροτρυνθούν τα κράτη να αυξήσουν τις προσπάθειες εκμάθησης των γλωσσών και της ιστορίας των κρατών, των λαών και

των εθίμων. Εάν δεν υπάρξει συνεχής πρόοδος στους εν λόγω τομείς, οι σχέσεις μεταξύ των λαών θα προσκρούσουν σε δυσκολίες και θα προκύψουν προβλήματα ασυνεννοησίας και καθυστερήσεις, με όλες τις καταδικαστέες υπερβολές που αναπόφευκτα συνεπάγονται.

2.3.2.1. Οι γλώσσες που ομιλούνται από ολιγοπληθείς πληθυσμούς δεν θα πρέπει να παραβλέπονται.

2.3.3. Όσον αφορά τα οπτικοακουστικά μέσα (και κυρίως την τηλεόραση), για τα οποία η ΟΚΕ συνέταξε κατά το παρελθόν σημαντικές εργασίες, θα πρέπει να επισημανθεί η ανάγκη να παροτρυνθούν οι επαγγελματικοί κλάδοι του οπτικοακουστικού τομέα να ενώσουν τις προσπάθειές τους και τα μέσα που διαθέτουν, πολύ περισσότερο που το κόστος είναι υψηλό και ο ανταγωνισμός σε παγκόσμιο επίπεδο μεγάλος.

2.3.3.1. Δεν υφίσταται άραγε κίνδυνος — τόσο όσον αφορά την παραγωγή όσο και ορισμένους τεχνολογικούς τομείς που συνδέονται με τη μετάδοση και τη λήψη — να προκύψει μέσω του ανταγωνισμού επιζήμια υποκατάσταση των πολιτιστικών προτύπων; Η τηλεόραση λόγω της επίδρασης που έχει στο κοινό και κυρίως στα παιδιά και τους νέους μπορεί να επηρεάσει πολύ αισθητά τον τρόπο συμπεριφοράς και κρίσης των ανθρώπων μειώνοντας σταδιακά την ικανότητα κρίσης αυτών χωρίς να το αντιληφθούν άμεσα. Η ανάγνωση απαιτεί προσπάθεια, σε αντίθεση με την κατ'οίκον τηλεοψία. Οι εν λόγω παρατηρήσεις δεν αποτελούν απόρριψη — η οποία θα ήταν παράλογη — της τηλεόρασης, αλλά στόχο έχουν να ενθαρρύνουν τους επαγγελματίες του κλάδου και το κοινό, γιατί η τηλεόραση αποτελεί ένα πολύ ισχυρό μέσο πληροφόρησης, ανακάλυψης και ψυχαγωγίας, και ως εκ τούτου θα πρέπει να αποτελέσει έναν ισχυρό πολιτιστικό φορέα.

2.3.3.2. Ο ρόλος του ραδιοφώνου δεν θα πρέπει να λησμονείται επίσης. Τα ποσοστά ακροαματικότητάς του είναι υψηλά. Διαθέτει δυνατότητα ταχείας κάλυψης των γεγονότων. Η χρήση του είναι ποικίλη.

2.4. ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕ ΤΡΙΤΕΣ ΧΩΡΕΣ ΚΑΙ ΜΕ ΤΟΥΣ ΑΡΜΟΔΙΟΥΣ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ ΚΑΙ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ, η γνώμη της ΟΚΕ είναι θετική.

2.4.1. Επειδή η πολιτιστική ταυτότητα είναι, ορισμένες φορές, πολύ ισχυρή και μείζονος σημασίας, η διαπολιτιστική συνεργασία θα πρέπει να αναπτυχθεί ενεργά. Κάθε πολιτισμός, εκτός από τις δικές του καταβολές, είναι το αποτέλεσμα πολλαπλών αντιπαραθέσεων και ανταλλαγών. Ο πολιτισμός δεν μπορεί να είναι στεγανός και απομονωμένος από τους άλλους.

2.4.2. Ο ρόλος του Συμβουλίου της Ευρώπης είναι σημαντικός. Η ΟΚΕ συμφωνεί με την ανάλυση της Επιτροπής για τον κατ'ανάγκη συμπληρωματικό και όχι ανταγωνιστικό ρόλο των κοινοτικών οργάνων και των λοιπών διεθνών οργανισμών και κυρίως της UNESCO. Το σημαντικό είναι να καταμερισθούν ορθώς οι προσπάθειες ανάλογα με τους τομείς αρμοδιότητάς.

Εκτός από τις ανωτέρω παρατηρήσεις, η ΟΚΕ θα ήθελε να προσθέσει τα ακόλουθα:

1. Εκφράζει τη ζωνήρη επιθυμία όπως, στα πλαίσια της σφαιρικής εκτίμησης των πολιτιστικών προβλημάτων και της επίλυσής τους, η Επιτροπή προβεί σύντομα σε πλήρη απολογισμό των δράσεων που έχουν ήδη αναληφθεί καθώς και των υπό εξέλιξη δράσεων αναφέροντας επίσης τις σχετικές δαπάνες. Η πολιτιστική δράση της Κοινότητας υπερβαίνει τις επιμέρους μεμονωμένες δράσεις. Η κοινή γνώμη της Ευρώπης θα πρέπει να ενημερώνεται για τα πραγματικά στοιχεία εις τρόπον ώστε να κατανοεί καλύτερα την ανάγκη για τις προσπάθειες που της ζητούνται να καταβάλει και τη σημασία των πολιτικών επιλογών.
2. Εκτός από την προστασία των μνημείων και των κτιρίων αυτών καθεαυτών, η προσοχή θα πρέπει να στραφεί στο άμεσο περιβάλλον. Για παράδειγμα, ορισμένες κατασκευές, κινητά στοιχεία του αστικού περιβάλλοντος και διαφημίσεις κινδυνεύουν να αλλοιώσουν το χώρο προκαλώντας σοβαρή αισθητική ρύπανση, εξ ου και η αναμφισβήτητη σπουδαιότητα της κατάλληλης νομοθετικής ρύθμισης καθώς και της ενδεδειγμένης παιδείας και πληροφόρησης τόσο των αρμοδίων αρχών όσο και των πολιτών για να αποφευχθεί η ανάγκη προσφυγής σε επαχθείς δεσμεύσεις.
3. Όσον αφορά την τηλεόραση, η δημιουργία ενός ή περισσότερων ευρωπαϊκών τηλεοπτικών σταθμών πολιτιστικού περιεχομένου θα έπρεπε να ενθαρρυνθεί χωρίς χρονοτριβή. Τέτοιου είδους τηλεοπτικοί σταθμοί θα πρέπει να αποτελέσουν ισχυρούς πολιτιστικούς φορείς και μέσα προς όφελος της εκπαίδευσης και μιας καλύτερης γνώσης και κατανόησης των λαών. Προκειμένου να επιτευχθεί αυτό, θα πρέπει να καταρτίζονται σωστά μελετημένα προγράμματα και να αποφεύγεται κάθε ψευδής διανοουμενιστικός εκλεκτικισμός.
4. Ο θεσμός της πολιτιστικής χορηγίας θα πρέπει να ενθαρρυνθεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Παρομοίως, θα πρέπει να επιδιωχθεί, για παράδειγμα, η εναρμόνιση της φορολογίας των αναδόχων. Ωστόσο, ο θεσμός της πολιτιστικής χορηγίας δεν συνεπάγεται ότι ο προϋπολογισμός θα παύσει να συνεισφέρει για τα πολιτιστικά θέματα γενικού ενδιαφέροντος.
5. Στο βαθμό που τα μέλη της ΟΚΕ εκφράζουν και εκπροσωπούν τους πολίτες στα πλαίσια των κοινωνικών και οικονομικών τους υποχρεώσεων, καθώς και ως καταναλωτές και χρήστες και γονείς, θα πρέπει, σε εθνικό επίπεδο, να ασκήσουν πιέσεις στις κυβερνήσεις και όλους τους πολιτιστικούς φορείς προκειμένου η ευρωπαϊκή πολιτιστική διάσταση να εμποτίσει τα πνεύματα και να έρθει κοντύτερα στην καθημερινή πραγματικότητα.
6. Η εκπαίδευση ασκεί σημαντικό ρόλο στην κατάρτιση για την πολιτιστική δημιουργία, πέρα από τη δημιουργία έργων μεγάλης σημασίας. Όλοι μας συμμετέχουμε στη δημιουργία της πολιτιστικής κληρονομιάς γιατί ο πολιτισμός ταυτίζεται με τη ζωή.

Η ΟΚΕ τονίζει ότι πρέπει να αναληφθεί δράση στα σχολεία που να οδηγεί στην πολιτιστική ανακάλυψη, το σεβασμό και την ορθολογική χρήση της πολιτιστικής κληρονομιάς και την ορθή χρήση των υφιστάμενων μέσων. Για παράδειγμα, η χρήση της τηλεόρασης θα πρέπει να

ενσωματωθεί στα σχολικά προγράμματα κατ'ανάλογο τρόπο με την ανάγνωση και τη γραφή.

7. Πολλές εθνικές μειονότητες και οι οικογένειές τους είναι πολίτες των κρατών μελών μας. Θα είμαστε σε θέση να

τους κατανοήσουμε καλύτερα εάν γνωρίζαμε την ιστορία τους και τον πολιτισμό τους, καθώς και εάν εκτιμούσαμε τα κοινά σημεία αναφοράς μας, προωθώντας έτσι το διάλογο, τις ανταλλαγές και τον αμοιβαίο εμπλουτισμό των γνώσεων.

Βρυξέλλες, 22 Οκτωβρίου 1992.

*Η Πρόεδρος της
Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής*
Susanne TIEMANN

Γνωμοδότηση για την πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου περί συντονισμού των διαδικασιών για τη σύναψη συμβάσεων κρατικών προμηθειών⁽¹⁾

(92/C 332/20)

Στις 19 Αυγούστου 1992, και σύμφωνα με το άρθρο 100 Α της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την παραπάνω πρόταση.

Η προετοιμασία των σχετικών εργασιών της ΟΚΕ ανατέθηκε στο τμήμα βιομηχανίας, εμπορίου, βιοτεχνίας και υπηρεσιών. Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή αποφάσισε να ορίσει γενικό εισηγητή τον κ. Kaaris.

Κατά την 300ή σύνοδο ολομέλειας (συνεδρίαση της 22ας Οκτωβρίου 1992), η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε ομόφωνα την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Εισαγωγή

1.1. Μια κοινή θέση υιοθετήθηκε από το Συμβούλιο στις 18 Ιουνίου 1992 για ένα κωδικοποιημένο κείμενο της οδηγίας του Συμβουλίου περί συντονισμού των διαδικασιών για τη σύναψη συμβάσεων κρατικών προμηθειών.

1.2. Η κοινή θέση, που δεν έχει καταλήξει ακόμη σε τελική υιοθέτηση κωδικοποιημένου κειμένου, αντικατοπτρίζει την ευχή που είχε εκφράσει η ΟΚΕ, στη γνωμοδότηση CES 357/92⁽²⁾, να υποβάλλεται ο κατάλογος των οργάνων, που διέπονται από το δημόσιο δίκαιο και καλύπτονται από την

οδηγία, σε διαρκή αναθεώρηση προκειμένου να εξασφαλισθεί ότι αντικατοπτρίζεται μονίμως η κατάσταση στα κράτη μέλη.

1.3. Το άρθρο 35 της κοινής θέσης θεσπίζει ότι οι τροποποιήσεις του καταλόγου αυτού — παράρτημα Ι — θα γίνονται από την Επιτροπή κατόπιν διαβουλεύσεων με τη συμβουλευτική επιτροπή δημόσιων συμβάσεων και, συνεπώς, μπορεί να πραγματοποιούνται χωρίς προσφυγή σε επίσημη απόφαση του Συμβουλίου.

2. Γενικές παρατηρήσεις

Με την παρούσα πρόταση η Επιτροπή επιδιώκει την επέκταση της ίδιας διαδικασίας για τις τροποποιήσεις του παραρτήματος ΙΙ προκειμένου να ενσωματωθούν σ'αυτό οι αλλαγές στην ονοματολογία που χρησιμοποιείται για την ταξινόμηση των έργων που καλύπτονται από την οδηγία.

⁽¹⁾ ΕΕ αριθ. C 225 της 1. 9. 1992, σ. 11.

⁽²⁾ ΕΕ αριθ. C 106 της 27. 4. 1992, σ. 11.